



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 744/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Tomáš Rosina, s.r.o., Kukučínova 20, Banská Bystrica, proti prípisom Okresného súdu Trnava zo 4. júla 2025 a z 23. júla 2025 v konaní vedenom pod sp. zn. 104PP/15/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 5. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) prípisom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) zo 4. júla 2025 (ďalej len „prvý napadnutý prípis“) a z 23. júla 2025 (ďalej len „druhý napadnutý prípis“) v konaní vedenom pod sp. zn. 104PP/15/2024. Navrhol napadnuté prípisy zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ požiadal o nahliadnutie do spisu vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 104PP/15/2024, v ktorej okresný súd rozhoduje o žiadosti o podmienené prepustenie podanej odsúdeným [REDAKOVANÉ]. Vo svojej žiadosti o nahliadnutie do spisu uviedol, že je to potrebné na uplatnenie jeho práv v jeho vlastnej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 1Tk/4/2018.

3. Prvým napadnutým prípisom bolo sťažovateľovi oznámené, že predseda senátu takýto súhlas neudelil, a to z dôvodu, že sťažovateľ v dostatočnej miere neosvedčil rozsah potreby na uplatnenie svojho práva.

4. Na opätovnú žiadosť sťažovateľa okresný súd reagoval druhým napadnutým prípisom, ktorým sťažovateľovi opätovne oznámil neudelenie súhlasu na nahliadnutie do spisu, a to s poukazom na citlivosť chránených údajov v predmetnej trestnej veci, ako aj z dôvodu, že sťažovateľ nedostatočne preukázal, v akom rozsahu je nazretie do spisu potrebné na uplatnenie jeho práv.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom tvrdí, že jeho žiadosť, ako aj opätovná žiadosť obsahovali všetky náležitosti v zmysle § 69 ods. 1 Trestného poriadku a že neudelenie súhlasu na nahliadnutie do spisu porušuje nielen označené zákonné ustanovenie, ale aj jeho práva podľa ústavy a dohovoru. Odsúdený [REDAKOVANÉ] vypovedá v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 1Tk/4/2018 proti sťažovateľovi a nahliadnutie do súdneho spisu o jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu je dôležité na preverenie a preskúmanie jeho dôveryhodnosti ako osoby svedčiacej proti sťažovateľovi.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi, členovi I. senátu. Uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 506/2025 z 24. septembra 2025 bol sudca Miloš Maďar vylúčený z konania a rozhodovania v tejto veci sťažovateľa. Podľa čl. III bodu 2 písm. b), c) a bodu 4 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2025 do 31. decembra 2025 bola vec sťažovateľa pridelená sudcovi Rastislavovi Kaššákovi. Vzhľadom na uvedené vec prejednal a rozhodol ústavný súd v zložení senátu uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

7. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 napadnutými prípismi, ktorými mu nebol udelený súhlas nahliadnuť do súdneho spisu o návrhu [REDAKOVANÉ] na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a ods. 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Ústavný súd vo vzťahu k predmetu tejto ústavnej sťažnosti pripomína, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní podľa uvedeného článku

ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, že o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, teda spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013, IV. ÚS 68/2020).

10. Konceptia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje. Právomoc ústavného súdu je teda vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Jedinú výnimku z tohto pravidla predstavuje § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré však sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti netvrdil, tým menej preukazoval.

11. Ústavná sťažnosť má byť podaná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci, najmä všeobecných súdov. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchranej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci (IV. ÚS 68/2020, II. ÚS 559/2021, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 156/2023, II. ÚS 26/2024, II. ÚS 80/2024).

12. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Inak povedané, prípustnou je ústavná sťažnosť nielen vtedy, ak sťažovateľ podal opravný prostriedok, ale tiež (a najmä), ak konanie pred všeobecnými súdmi už skončilo, a preto jeho výsledok môže byť preskúmaný ústavným súdom, a to výhradne z hľadiska ochrany ústavou zaručených základných práv a slobôd, ktoré neboli rešpektované ostatnými orgánmi verejnej moci. Pokiaľ právny predpis ustanovuje, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách

jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie (IV. ÚS 68/2020, II. ÚS 559/2021, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 156/2023, II. ÚS 26/2024, II. ÚS 80/2024).

13. Bez bližšieho skúmania napadnutých prípisov ústavný súd vzhľadom na uvedené východiská konštatuje, že sťažovateľ si svoje označené práva podľa ústavy a dohovoru môže uplatniť, resp. chrániť v trestnom konaní proti nemu, ktoré je vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 1Tk/4/2018. Sťažovateľ má možnosť priamo v predmetnom trestnom konaní navrhnúť vykonanie dôkazu z konania o žiadosti [REDAKOVANÉ] o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (vedené na okresnom súde pod sp. zn. 104PP/15/2024), prípadne navrhnúť pripojenie predmetného súdneho spisu. Súd konajúci o obžalobe podanej na sťažovateľa potom posúdi, či takýto postup vzhľadom na konkrétne okolnosti veci sťažovateľa a s ohľadom na zachovanie jeho práv ako obžalovaného považuje za nevyhnutný.

14. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

15. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu